

Комітет Верховної Ради України з
питань фінансів, податкової та митної
політики

Рішення Комітету
щодо експертного висновку до
законопроекту № 10225-д

Згідно із статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства розглянув проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні (реєстр. № 10225-д), поданий народними депутатами України Гетманцевим Д.О. та іншими народними депутатами України.

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є створення правової основи для регулювання обороту віртуальних активів в Україні, забезпечивши їх легальне використання, оподаткування та захист прав учасників ринку.

У проекті Закону виявлено положення, що містить корупціогенний фактор.

Комітет підтримує необхідність законодавчого врегулювання питання обігу віртуальних активів. Разом із тим у проекті Закону виявлено корупційний ризик в окремому положенні, який може бути усунутий під час підготовки законопроекту до другого читання.

Положення проекту Закону наділяють Регулятора низкою спеціальних повноважень, характерних для органів досудового розслідування (зокрема, огляд приміщень, отримання інформації, документів, носіїв даних та інших матеріалів, збір доказів, опитування свідків), без належного врегулювання порядку використання цих повноважень та забезпечення гарантій захисту прав і свобод осіб, стосовно яких здійснюється розслідування.

Так, відповідно до статті 114 проекту Закону, Регулятор уповноважується на проведення розслідувань на ринках віртуальних активів. Для цього його посадові особи наділяються низкою прав, зокрема: заходити до приміщень

емітента, оферента, особи, яка подає заявку на допуск до торгів або постачальника послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів; отримувати доступ до приміщень фізичних та юридичних осіб за рішенням адміністративного суду; отримувати інформацію, документи, носії даних та інші матеріали, що стосуються розслідування, на підставі відповідної постанови з обґрунтуванням їх зв'язку з розслідуванням; збирати та додавати до справи докази, знайдені під час розслідування, а також використовувати докази, надані іншими особами; проводити аудіо-, фото- та відеофіксацію розслідування, опитувати свідків за постановою Регулятора.

Таким чином, посадові особи Регулятора наділяються повноваженнями, наближеними до окремих слідчих (розшукових) дій, що належать до виключної компетенції органів досудового розслідування, визначених Кримінальним процесуальним кодексом України. Це створює ризик наділення органу, який не віднесений до переліку органів, уповноважених здійснювати досудове розслідування (стаття 216 Кримінального процесуального кодексу України), функціями досудового розслідування, зокрема, у частині здійснення огляду приміщень, збору доказів, проведення допитів.

Фактичне здійснення слідчих дій без чіткого законодавчого врегулювання порядку їх проведення та за відсутності передбачених законом гарантій захисту прав і свобод осіб створює потенційні корупційні ризики.

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», статті 55 Закону України «Про запобігання корупції», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет на своєму засіданні 19 серпня 2025 року (протокол № 193) дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні (реєстр. № 10225-д) **в окремій нормі не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.**

Голова Комітету

Анастасія РАДІНА

